

BpfBOUW en de implementatie van de OESO-richtlijnen voor due diligence

bpfbouw.nl

Inleiding	3
Uitvoering en monitoring van Verantwoord Beleggen beleid	4
1. Toelichting op implementatie van de OESO-richtlijnen in het VB-beleid en aanpak voor de gehele portefeuille	5
Ons Verantwoord Beleggen beleid	5
De mening van onze deelnemers	6
De mening van andere belanghebbenden	6
Prioritering van drie thema's	7
Communiceren en rapportages	8
Implementatie en uitvoeringsprocessen van ons beleid	8
Responsible Investment Guidelines voor alternatieve beleggingen	10
2. Implementatie van de OESO-richtlijnen per beleggingscategorie	11
A Beleggingscategorieën op de kapitaalmarkt	11
I. Aandelen en Bedrijfsobligaties	11
II. Staatsobligaties	14
B Alternatieve beleggingen - uitgezonderd vastgoed	16
C Alternatieve beleggingen (illiquide) - vastgoed	18

Inleiding

BpfBOUW onderschrijft de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹ en de United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPs)². De volgende documenten gebruiken wij als leidraad voor de manier waarop wij factoren op het gebied van milieu, mensenrechten en goed ondernemingsbestuur (zogenoemde 'ESG factoren') meewegen in het nemen van een beleggingsbeslissing:

- Het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers³
- Het Instrumentarium⁴ (opgesteld voor pensioenfondsen t.b.v. het IMVB-convenant)

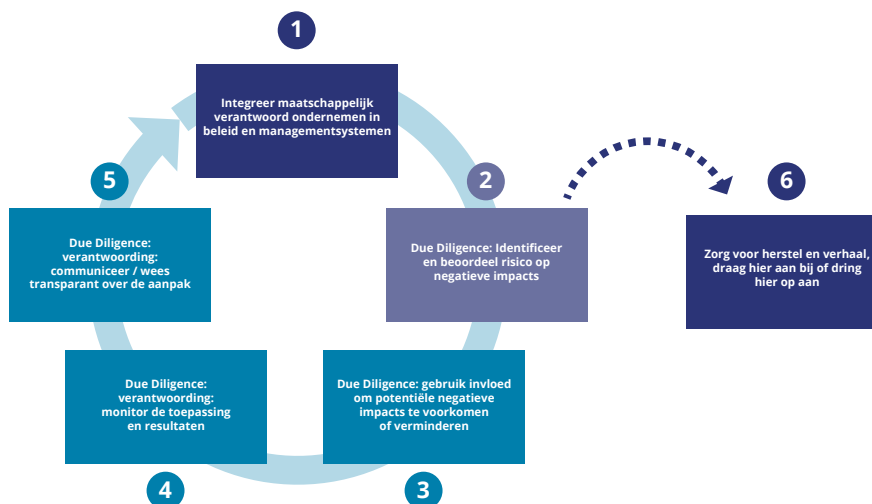
Wij verwachten ook van onze externe fiduciair manager en vermogensbeheerders dat zij, en alle partijen waar zij mee samenwerken, conform deze standaarden handelen.

In deze toelichting leggen wij uit hoe de zes due diligencestappen van de OESO-richtlijnen (zie figuur 1) zijn verankerd in de uitvoering van onze beleggingsprocessen. Hierbij maken wij onderscheid tussen:

- A. beleggingscategorieën op de kapitaalmarkt (aandelen en bedrijfsobligaties, en staatsobligaties);
- B. alternatieve beleggingen (private equity), en;
- C. alternatieve beleggingen (vastgoed).

Voor elk van deze beleggingscategorieën beschrijven wij de instrumenten die wij gebruiken om verantwoord te kunnen beleggen: insluiting, engagement, stemmen, uitsluiting, de selectie van managers, en het beoordelen van investeringsvoorstellen.

De OESO-richtlijnen hanteren drie gradaties voor de betrokkenheid van een bedrijf bij negatieve impact. Een bedrijf kan een negatieve impact veroorzaken, eraan bijdragen, of ermee verbonden zijn. Afhankelijk van de mate van betrokkenheid worden er relevante maatregelen verwacht van een bedrijf of institutionele belegger. Volgens het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers veroorzaken of dragen pensioenfondsen in de regel niet bij aan de negatieve impact (gevolgen) van bedrijven op de samenleving of het milieu. Ze zijn hier wel direct aan verbonden door hun beleggingen, ook als het om minderheidsbelangen gaat. Dat betekent dat er van ons wordt verwacht dat wij onze invloed gebruiken bij bedrijven waarin we beleggen om negatieve impact te voorkomen of te beperken.

Figuur 1. Due diligence cyclus:

Een uitwerking van de zes due diligence stappen volgens de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen.

Zoals toegelicht in het Instrumentarium, zoals opgesteld voor pensioenfondsen in het kader van het IMVB-convenant.

¹ <https://www.oesorichtlijnen.nl/documenten/brochure/201/12/8/volledige-tekst-oeso-richtlijnen>

² https://www.ohchr.org/documents/publications/guidingprinciplesbusinessshr_en.pdf

³ <http://mneguidelines.oecd.org/RBC-for-Institutional-Investors.pdf>

⁴ <https://www.pensioenfederatie.nl/website/themas/vermogensbeheer/imvb/instrumentarium>

Uitvoering en monitoring van Verantwoord Beleggen beleid

BpfBOUW is ervan overtuigd dat beleggers betere beleggingsbeslissingen nemen als zij structureel kijken naar aspecten zoals rendement, risico, kosten én duurzaamheid. Hoe we dit doen is vastgelegd in het beleggingsbeleid (inclusief het Verantwoord Beleggen beleid) dat onze vermogensbeheerders APG en Bouwinvest voor ons uitvoeren. Met beide partijen hebben we contractuele afspraken om te zorgen dat het Verantwoord Beleggen beleid wordt uitgevoerd zoals wij dat hebben vastgelegd.

In ons beleid committeren we ons aan de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en de United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGP's). Dit betekent dat we van onze vermogensbeheerder verwachten dat zij het beleid ook conform deze standaarden uitvoeren. In ons Verantwoord Beleggen beleid hebben we vastgelegd welke doelstellingen we willen behalen, en leggen we uit hoe we deze willen realiseren.

We ontvangen van onze vermogensbeheerders APG en Bouwinvest kwartaalrapportages waarmee we de voortgang op doelstellingen goed kunnen volgen. Hierin staat ook informatie over de gebruikte beleggingsmethodes, de integratie van het Verantwoord Beleggen beleid in de beleggingspraktijk, en de identificatie en beperking van mogelijke en daadwerkelijke negatieve gevolgen. Via deze kwartaalanalyses blijven wij geïnformeerd over beleggingsresultaten, waaronder engagement- en stemresultaten. Daarnaast kunnen we bij onze vermogensbeheerder analyses voor individuele bedrijven opvragen.

Niet alleen over de uitvoering van het Verantwoord Beleggen beleid hebben wij contractuele afspraken met onze vermogensbeheerders. Ook de monitoring van ons Verantwoord Beleggen beleid is in de contracten met onze vermogensbeheerder vastgelegd. Onze fiduciair manager evalueert ieder jaar de implementatie, uitvoering en resultaten van het beleggingsbeleid op specifieke kenmerken van verantwoord beleggen, zoals het insluitingsbeleid en de Sustainable Development Investments (SDI's). Op basis van de belangrijkste bevindingen formuleert de fiduciair manager ieder jaar verbeterpunten waar de vermogensbeheerder binnen een bepaalde tijd aan moet voldoen. Wij ontvangen jaarlijks de uitkomsten van deze evaluatie en sturen waar nodig bij.

1. Toelichting op implementatie van de OESO-richtlijnen in het VB-beleid en aanpak voor de gehele portefeuille

Ons Verantwoord Beleggen beleid

Een goed pensioen bieden en duurzaam wonen, werken en leven: dat is waar wij als pensioenfonds voor de Nederlandse bouwsector voor staan. Wij zetten ons in voor een duurzame leefomgeving waarin we op een gezonde en veilige manier kunnen wonen, werken en leven. Eén die aansluit op de behoeften van vandaag én die toekomstige generaties in staat stelt om in hun eigen behoeften te voorzien. Door duurzaam energieverbruik en door verantwoord om te gaan met grondstoffen kunnen we de impact op het milieu verminderen. Door in te zetten op een goede leefomgeving, betere sociale voorzieningen en waardig werk, willen we bijdragen aan kansen voor iedereen.

Met onze beleggingen kunnen wij een bijdrage leveren aan de transitie die nodig is voor een duurzame toekomst. We beleggen op een impactvolle manier door samen te werken met gelijkgestemde partijen. We willen hiermee ambitieus zijn in zowel de financiële wereld als de bouwwereld. Zo beleggen we het kapitaal van de huidige generaties voor een leefbare wereld, nu en in de toekomst.

Figuur 2. Vier pijlers waarmee bpfBOUW rekening houdt bij het beleggen

Verantwoord beleggen, ook wel maatschappelijk verantwoord beleggen of duurzaam beleggen genoemd, is een vast onderdeel van het beleggingsbeleid van bpfBOUW. Een goed en betaalbaar pensioen, nu en in de toekomst, willen we bereiken door te beleggen met oog voor rendement, risico, kosten én duurzaamheid (zie figuur 2). Ons Verantwoord Beleggen beleid richt zich op het maken van bewuste beleggingskeuzes waarbij risico's voor milieu en samenleving net als andere beleggingsrisico's worden meegewogen. Die risico's zijn tweeledig. Het zijn risico's voor milieu en maatschappij die onze beleggingen kunnen veroorzaken, zoals de ongewenste negatieve gevolgen van beleggingen in kolen voor milieu en klimaat. Maar het gaat ook om risico's voor onze beleggingen die door omstandigheden (vanuit milieu of maatschappij) worden vergroot, zoals bijvoorbeeld fysieke schades of het sneller moeten vervangen van bouwmaterialen door schade ten gevolge van extreme droogte of hitte.

Voor de periode 2021-2025 hebben we onze ambities opnieuw vastgesteld en ons beleid verder aangescherpt. Als pensioenfonds voor de bouwsector willen wij onze beleggingen zo inzetten dat ze in Nederland én wereldwijd bijdragen aan een duurzamere manier van wonen, werken en leven. Financiële prestaties zijn en blijven een voorwaarde bij onze beleggingskeuzes. Voor de nieuwe doelen in het beleid hebben we de haalbaarheid laten beoordelen door onze vermogensbeheerders.

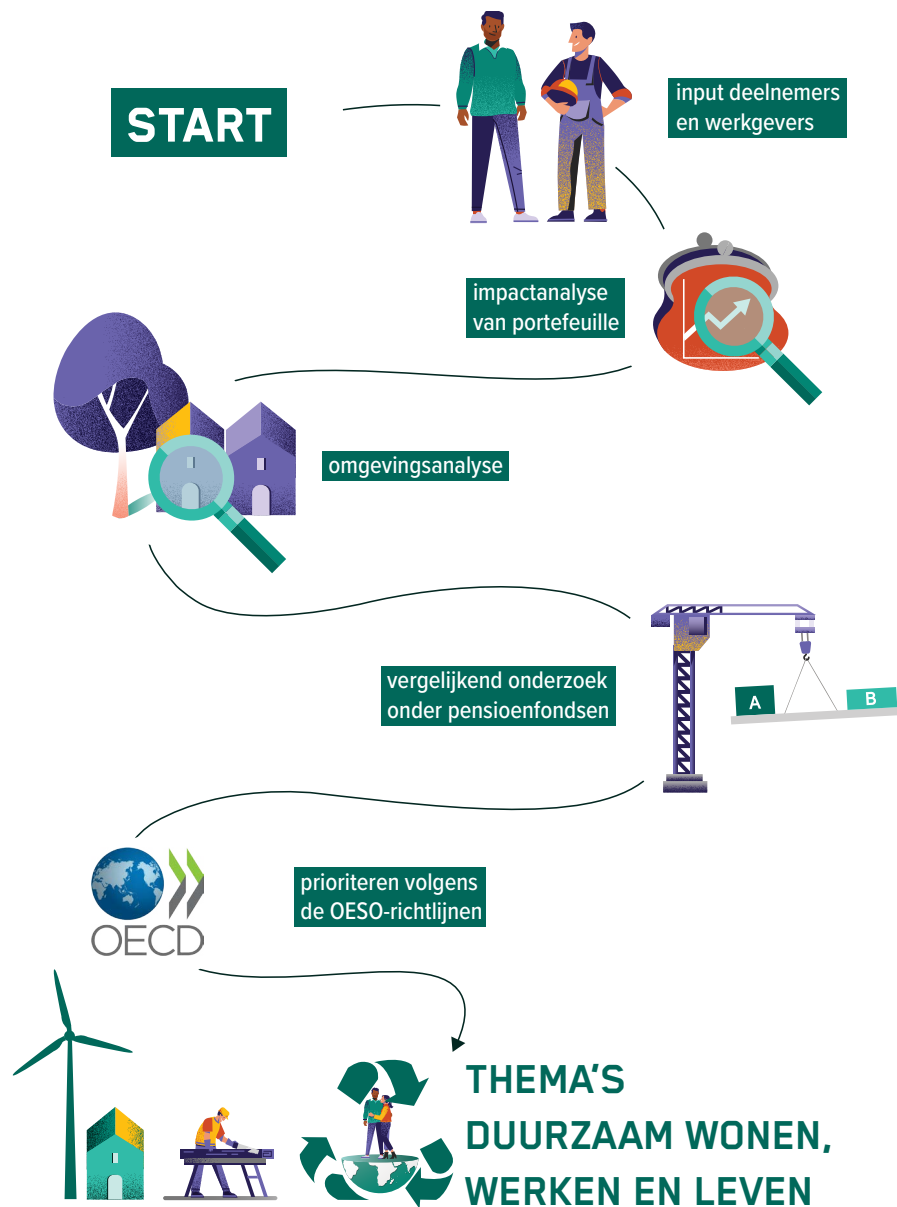
De doelen lijken goed te realiseren zonder gevolgen voor het rendement-risico profiel van onze portefeuille. We realiseren ons echter dat de wereld om ons heen snel verandert en we afhankelijk zijn van veel externe factoren, zoals marktomstandigheden en technologische ontwikkelingen. Wij hebben ons beleid nu op hoofdlijnen voor vijf jaar vastgesteld. In die periode blijven we de doelstellingen en de impact op de portefeuille monitoren en evalueren, en scherpen dit waar nodig verder aan. Zo blijft ons beleid relevant, ook in een veranderende wereld.

De mening van onze deelnemers

Voor ons als pensioenfonds staat de deelnemer centraal bij alle beslissingen die we nemen. Dat geldt ook voor de inhoud van ons Verantwoord Beleggen beleid. We hebben onze deelnemers dan ook gevraagd om mee te denken over dit beleid en de onderwerpen die voor hen het meest relevant zijn. Daarnaast is het beleid ook gebaseerd op de input van een bredere groep belanghebbenden waaronder input van werkgevers, een impactanalyse van onze portefeuille naar de grootste risico's voor de samenleving, een omgevingsanalyse over trends in verantwoord beleggen en tenslotte een vergelijkend onderzoek onder pensioenfondsen. We hebben keuzes gemaakt door te prioriteren volgens de OESO-richtlijnen op basis van de ernst, schaal en onomkeerbaarheid van duurzaamheidsrisico's in de portefeuille en de mogelijke gevolgen hiervan voor de samenleving (zie figuur 3).

De mening van andere belanghebbenden

Naast onze deelnemers spraken we met leden van ons verantwoordingsorgaan, werkgevers en een aantal externe experts uit de bouwsector, universiteiten en maatschappelijke organisaties. Deelnemers vinden het belangrijk dat wij verantwoord blijven beleggen en een goed rendement behalen. Ook hechten deelnemers en leden van het verantwoordingsorgaan veel waarde aan thema's als goed ondernemingsbestuur, een duurzame leefomgeving, veilige en goede arbeidsomstandigheden en klimaatverandering. Ook externe experts vonden klimaatverandering en werkomstandigheden relevante thema's voor bpfBOUW. Zij voegden daar het thema circulariteit nog aan toe. We hebben ook rekening gehouden met maatschappelijke ontwikkelingen en de gevolgen van onze beleggingen. We hebben hier middels een risicoanalyse onderzoek naar gedaan. Zo zijn onveilige werkomstandigheden, klimaatverandering, corporate governance, toenemende ongelijkheid, de milieu-impact van producten op de omgeving en mensen, corruptie en onethische bedrijfspraktijken niet alleen belangrijke risico's voor, maar vooral belangrijke risico's van onze portefeuille. De ernst, schaal, onomkeerbaarheid en waarschijnlijkheid van deze risico's namen wij conform de OESO-richtlijnen mee in onze analyse. Uit deze onderzoeken en analyses kwam duidelijk naar voren dat een duurzame leefomgeving, goede arbeidsomstandigheden, klimaatverandering en circulariteit de belangrijkste thema's voor bpfBOUW zijn.

Figuur 3. Input van brede groep belanghebbenden

Prioritering van drie thema's

Als pensioenfonds voor de Nederlandse bouwsector staan wij voor duurzaam wonen, werken en leven. Hierbinnen zien wij drie belangrijke thema's die we de komende vijf jaar in ons beleid centraal stellen:

1. Klimaat
2. Goede arbeidsomstandigheden
3. Circulariteit

Wij willen klimaatverandering tegengaan en inzetten op een energietransitie naar hernieuwbare grondstoffen. Onder goede arbeidsomstandigheden vallen onder andere het bieden van veilige werkomstandigheden, een eerlijk loon en het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden voor de arbeidskrachten van de toekomst. Met het thema circulariteit willen we bijdragen aan een efficiëntere en meer verantwoorde omgang met energie en grondstoffen.

Communiceren en rapportages

Wij vinden het belangrijk om duidelijk en open te communiceren naar onze deelnemers en andere belanghebbenden, ook over verantwoord beleggen. Daarom publiceren we jaarlijks een verslag over de voortgang op het Verantwoord Beleggen beleid, waarin we over concrete resultaten rapporteren. Op onze website staat ook meer informatie over onze aanpak. Hier is onder andere ons Verantwoord Beleggen beleid te vinden, naast een actuele lijst van bedrijven en landen waarin wij beleggen en die wij uitsluiten. Een overzicht van alle stemmen die wij uitbrengen op aandeelhoudersvergaderingen staat ook op de website. Zo voldoen we ook aan de verplichtingen van de EU Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). We maken inzichtelijk hoe we voortgang boeken in het bereiken van onze doelen. De komende jaren gaan we hard aan de slag om de in dit beleid gestelde doelen te behalen. Wij zullen onze stakeholders transparant berichten over de manier waarop we dat doen. We laten bovendien onze voortgang door een externe partij beoordelen via het afgeven van een assurance-verklaring. Dit doen we zowel om intern te beoordelen of we onze doelen behalen als om extern hierover te kunnen communiceren. Daarnaast willen wij weten wat de consequenties van onze beleidskeuzes zijn voor risico en rendement. Daarom zullen we de gemaakte duurzaamheidskeuzes en de effecten daarvan op risico en rendement gaan monitoren.

In lijn met het IMVB-convenant zal bpfBOUW in 2022 ook publiek rapporteren over het beperken van de ongewenste gevolgen van de portefeuille voor de samenleving. Hierbij denken wij aan een overzicht van de grootste ESG-risico's in de portefeuille, het delen van meer voorbeelden over gesprekken die wij met bedrijven voeren, en meer inzicht in voorbeelden waar onze stem- en engagementactiviteiten wel en niet tot verbeteringen bij bedrijven heeft geleid.

Implementatie en uitvoeringsprocessen van ons beleid

Voor de uitvoering en implementatie in de praktijk van ons Verantwoord Beleggen beleid hebben we verschillende processen en benaderingen om het risico op daadwerkelijke en potentiële negatieve gevolgen te identificeren en beoordelen, en deze gevolgen te voorkomen en beperken. In de prioritering hiervan is gekeken naar de ernst, omvang en onomkeerbaarheid ervan:

- Klimatrisicobeleid – hierin adresseren we daadwerkelijke en potentiële negatieve effecten van klimaatrisico's en lichten we toe hoe we proberen deze te voorkomen en beperken. Zie voor de details van het klimaatrisicobeleid de Samenvatting van aanpak voor CO2-reductie doelstellingen en klimaatrisicobeleid op de website van onze vermogensbeheerder.
- Insluitingsbeleid – dit beleid is gebaseerd op UN Global Compact thema's (mensenrechten, arbeid, milieu en anti-corruptie) en eisen van investeerders en bedrijven op basis van de OESO-richtlijnen. Zie voor de details van het insluitingsbeleid de Samenvatting van aanpak voor insluiting op de website van onze vermogensbeheerder (in het Engels).
- Corporate Governance Raamwerk – hierin beschrijven wij onze principes en verwachtingen voor goed ondernemingsbestuur, en staat ons stembeleid beschreven. Zie hiervoor ons Corporate Governance Raamwerk op onze website. Daarnaast zijn we transparant over ons stemgedrag.
- Beleggen in duurzame ontwikkelingsdoelen (SDI's) – We beoordelen hoe de producten en diensten van onze beleggingen bijdragen aan het bereiken van de Sustainable Development Goals (SDG's) zoals betaalbare en duurzame energie, duurzame steden, eerlijk werk en economische groei, en goede gezondheid en welzijn. Zie voor de details van onze SDI-aanpak de Samenvatting van aanpak voor duurzame ontwikkelingsdoelen op de website van onze vermogensbeheerder.
- Uitsluitingsbeleid – op basis van de ernst, omvang en onomkeerbaarheid van risico's voor de samenleving en het milieu sluiten we bepaalde beleggingen uit. Zie onze website voor de actuele lijst van alle landen en bedrijven waarin wij op basis van ons uitsluitingsbeleid niet beleggen.

Voor de identificatie en beoordeling van het daadwerkelijke en potentiële risico op negatieve gevolgen op de samenleving en het milieu in de beleggingsportefeuille gelden de UNGC-thema's (mensenrechten, arbeidsomstandigheden, duurzaamheid en anti-omkoming en corruptie) en de verwachtingen van investeerders en bedrijven onder de OESO-richtlijnen als uitgangspunt.

Op basis hiervan heeft onze vermogensbeheerder uit 18 duurzaamheidsfactoren (elk geclassificeerd onder een van de vier UNGC-thema's) de meest materiële factoren geïdentificeerd voor 38 verschillende sectoren waarin wordt belegd. Voor elke sector is een overzicht ontwikkeld dat in één oogopslag de daadwerkelijke en potentiële negatieve gevolgen weergeeft waaraan de bedrijven in de sector zijn blootgesteld, hetzij vanuit het oogpunt van bedrijfsrisico's of vanwege publieke bezorgdheid (bijvoorbeeld van maatschappelijke organisaties). Hieronder geven we een aantal voorbeelden van dergelijke risico's, geclassificeerd onder de vier UNGC-thema's.

UNGC-THEMA	VOORBEELDEN
Bedrijfsethiek	Omkoping en corruptie, witwassen, ongepaste promotie van medicijnen, gebrek aan klokkenluidersregeling
Arbeidsrechten	Gezondheid en veiligheid op de werkvloer, arbeidsomstandigheden
Mensenrechten	Relatie met de lokale bevolking, dataprivacy en -veiligheid
Milieu	Uitstoot van CO ₂ , standaarden voor afval en watergebruik, uitbreiding van kolencapaciteit

Onze risico-identificatiemethodiek richt zich in eerste instantie op beleggingscategorieën op de kapitaalmarkt en dient als basis voor de classificatie van bedrijven voor ons insluitingsbeleid. Voor deze methodiek gebruiken we beoordelingsindicatoren die bestaan uit een combinatie van normatieve criteria en een relatieve beoordeling ten opzichte van de klasse van een bedrijf, die niet noodzakelijkerwijs wordt gedefinieerd als de sector.

We zijn selectief in de indicatoren die we gebruiken. Op die manier kunnen we de grootste en meest relevante daadwerkelijke en potentiële risico's op negatieve gevolgen identificeren en beoordelen. Vervolgens definiëren we de risico's in de context van de UNGC-thema's en de verwachtingen van investeerders en bedrijven onder de OESO-richtlijnen.

De methodiek van ons insluitingsbeleid is gebaseerd op onze voorkeur om een eigen analyse uit te voeren en onze eigen conclusies te trekken in plaats van te vertrouwen op een mening of methodiek van een externe partij. Bovendien is duurzaamheidsinformatie nog altijd minder ontwikkeld dan reguliere financiële informatie. Ook worden vaak kwalitatieve prestatiebeoordelingen vertaald in numerieke waarden. Daarom voeren we regelmatig controles uit op de onderliggende beschikbaarheid en kwaliteit van de gegevens om onjuiste conclusies over de duurzaamheidspositie van een bedrijf ten opzichte van zijn concurrenten te voorkomen.

De parameters en gegevens die in de insluitingsmethodiek worden gebruikt, worden continu beoordeeld om te waarborgen dat de resultaten nauwkeurig en relevant zijn. Met deze methodiek worden de portefeuillemanagers van onze vermogensbeheerder gemotiveerd om te investeren in het begrijpen van de gegevens die ten grondslag liggen aan de duurzaamheidsclassificatie en een holistisch begrip van de bedrijven in hun portefeuille te ontwikkelen, inclusief duurzaamheidsrisico's.

Naast bovenstaande methodiek past onze vermogensbeheerder een zogenoemde controversie-indicator toe. Deze is gebaseerd op informatie uit nieuwsmonitoring, onderzoek naar incidenten en andere relevante bronnen en referenties. Individuele incidenten samen vormen een gebeurtenis. Gebeurtenissen zijn geclassificeerd in 10 thema's met een score van één ("lage impact op het milieu en de samenleving") tot vijf ("ernstige impact op de samenleving en het milieu, significant bedrijfsrisico"). Op deze manier geven wij vorm aan het prioriteren van risico's op basis van schaal, reikwijdte en mate van onomkeerbaarheid van negatieve gevolgen zoals de OESO-richtlijnen voorschrijven.

Responsible Investment Guidelines voor alternatieve beleggingen

De insluitingsmethodiek heeft hoofdzakelijk betrekking op de beleggingscategorieën op de kapitaalmarkt. Voor de beleggingscategorieën waarop de insluitingsmethodiek voor de beoordeling en identificatie van het risico op negatieve gevolgen niet direct van toepassing is, hebben onze vermogensbeheerders aparte Responsible Investment Guidelines (RIG) opgesteld. Hierin wordt voor de betreffende beleggingscategorieën beschreven hoe het Verantwoord Beleggen beleid wordt geïntegreerd, en hoe negatieve gevolgen voor de samenleving en het milieu worden geïdentificeerd en geprioriteerd op basis van de ernst, schaal, en mate van onomkeerbaarheid ervan.

2. Implementatie van de OESO-richtlijnen per beleggingscategorie

In de toelichting hieronder geven we per beleggingscategorie aan hoe we risico's voor de samenleving en milieu in de portefeuille identificeren, mitigeren en/of voorkomen.

A. Beleggingscategorieën op de kapitaalmarkt

Beleggingen op de kapitaalmarkt zijn publiek verhandelbare instrumenten zoals beursgenoteerde aandelen, obligaties en staatsobligaties. Het totale aandeel dat bpfBOUW bezit in een bedrijf is meestal kleiner dan 1% van het uitstaande aandelenkapitaal van een bedrijf (m.u.v. beleggingsstrategieën met een geconcentreerde portefeuille, waarbij dat percentage tussen de 5% en 15% kan liggen).

Er is een aantal verantwoord beleggen instrumenten dat ons helpt de verschillende due diligence stappen volgens de OESO-richtlijnen en de UNGP's te doorlopen. Eén van de belangrijkste instrumenten die we hiervoor gebruiken is ons insluitingsbeleid. Hiermee identificeren we risico's voor de samenleving en het milieu op basis van ESG-analyses van bedrijven en zetten we ons in voor verbetering bij bedrijven waarin we beleggen door middel van engagement. We rapporteren hierover in ons Verslag Verantwoord Beleggen en op onze website. Het insluitingsbeleid is van toepassing op de beleggingscategorieën aandelen en bedrijfsobligaties. Voor de beleggingscategorie staatsobligaties is het uitsluitingsbeleid het primaire instrument voor het identificeren en voorkomen van risico's.

I. Aandelen en Bedrijfsobligaties

1. Integreren van verantwoord beleggen in beleid en managementsystemen

■ Uitsluiting:

- We beleggen niet in bedrijven die betrokken zijn bij het maken van tabak, kernwapens, clusterbommen, landmijnen, chemische- en biologische wapens. Producten die wij als zeer risicovol voor de samenleving zien, kunnen we toetsen op uitsluiting aan de hand van een speciaal ontwikkeld toetsingskader. De uitkomsten van het toetsingskader helpen ons bij het nemen van beslissingen over de mogelijke uitsluiting van producten.

■ Insluiting:

- Onder het insluitingsbeleid beoordeelt een van onze vermogensbeheerders systematisch een universum van ~10.000 publieke bedrijven op rendement, risico, kosten en de mate waarin ze verantwoord te werk gaan. Het beoordelingskader voor duurzaamheid is uitgewerkt in een raamwerk. Hierin wordt uitgelegd aan welke duurzaamheidsstandaarden bedrijven binnen een sector minimaal moeten voldoen voordat bpfBOUW erin kan beleggen.
- Voldoet een bedrijf aan onze criteria voor rendement, risico, kosten en de mate waarin het verantwoord te werk gaat, dan noemen we het een koploper. Dat is een bedrijf waarin we graag beleggen.
- Bedrijven die wel goed scoren op rendement, risico en kosten, maar achterblijven op de mate waarin ze verantwoord te werk gaan, noemen we achterblijvers. We beleggen alleen in bedrijven die we als achterblijver hebben geïdentificeerd als we verwachten dat we ze kunnen aanzetten tot verbetering op duurzaamheid. Dan noemen we ze beloften.
- Via deze vermogensbeheerder voeren we ook engagement onder het insluitingsbeleid. Dat betekent dat we gesprekken voeren met beloften over verbetering van prestaties op duurzaamheid. In ons beleid leggen we uit op welke thema's we de focus leggen.
- In een intern kennismanagementsysteem registreert deze vermogensbeheerder alle relevante informatie die bijdraagt aan de uiteindelijke promotie van beloften tot koploper of degradatie tot achterblijver. Hieronder vallen onder andere analyses en gespreksverslagen met bedrijven.

2. Identificeren en beoordelen van negatieve gevolgen van beleggingen in de portefeuille

- Het identificeren van het risico van daadwerkelijke en potentiële negatieve gevolgen van beleggingen doen we zowel op basis van het uitsluitings- als het insluitingsbeleid.

- Uitsluiting:
 - Wij hebben risico's geïdentificeerd waar we op geen enkele manier mee verbonden willen zijn. Daarom sluit bpfBOUW bedrijven uit die producten maken die verboden zijn volgens internationale verdragen (landmijnen, clustermunitie, en chemische of biologische wapens) of producten maken waarvan het pensioenfonds het niet passend vindt om erin te beleggen (tabak en kernwapens).
 - Wij hanteren een zorgvuldig opgesteld toetsingskader bij het maken van keuzes over het uitsluiten van producten. Het gaat hierbij om producten waarover veel maatschappelijke discussie is, maar die volgens wet- en regelgeving wel zijn toegestaan. Aan de hand van de uitkomsten van het toetsingskader kunnen we besluiten bedrijven uit te sluiten die (helpen) het product (te) maken. Het kader toetst producten op criteria zoals VN-verdragen en verwachte effectiviteit van engagement.

- Insluiting:
 - De beoordeling van bedrijven als koplopers of achterblijvers is gebaseerd op twee onderdelen: een normatief absoluut deel (voldoet het bedrijf aan de minimumvereisten?) en een relatief deel (hoe doet het bedrijf het in relatie tot vergelijkbare bedrijven (referentiegroep)?).

- Normatief:
 - De indicatoren van het normatieve onderdeel zijn sectorspecifiek en beoordelen bedrijven op ESG-prestaties die voor de betreffende sector van belang zijn, vanuit zowel bedrijfs- als maatschappelijk perspectief.
 - De indicatoren van het relatieve onderdeel identificeren mogelijke negatieve gevolgen voor de samenleving en beoordelen of bedrijven voorbereid zijn op eventuele ESG-risico's (preparedness) en met name, hoe ze presteren op specifieke duurzaamheidsissues in de sector (performance).
 - De indicatoren voor preparedness en performance geven aan in welke mate een bedrijf misstanden aanpakt (is er voldoende robuust beleid aanwezig op de juiste onderdelen?) en hoe het bedrijf presteert op specifieke duurzaamheidsissues (zijn er controverses bekend?).
 - Onze vermogensbeheerder baseert zich bij deze classificaties op data van externe dienstverleners. De controversale indicator is gebaseerd op informatie uit nieuwsmonitoring, onderzoek naar incidenten en andere relevante bronnen en referenties. Individuele incidenten samen vormen een gebeurtenis. Gebeurtenissen zijn geïnclassificeerd in 10 thema's met een score van één ("lage impact op de samenleving en het milieu") tot vijf ("ernstige impact op de samenleving en het milieu, significant bedrijfsrisico"). Op deze manier prioriteren wij risico's op basis van schaal, reikwijdte en mate van onomkeerbaarheid zoals de OESO-richtlijnen voorschrijven. Dit systeem willen we in de toekomst meer verfijnen, zodat we pro-actiever risico's van onze beleggingen voor de samenleving en milieu kunnen signaleren.

- Relatief:
 - Het relatieve onderdeel beoordeelt hoe een bedrijf presteert op het gebied van ESG in vergelijking met andere bedrijven. Deze methodiek willen we in de toekomst verfijnen, bijvoorbeeld door het opstellen van een drempelwaarde in sectoren die in zijn geheel onder-gemiddeld scoren op duurzaamheid ten opzichte van andere sectoren. Dit om te voorkomen dat ondernemingen die met grote controverses te maken hebben, toch koploper kunnen worden.

- Elk jaar worden de insluitingsclassificaties van bedrijven opnieuw vastgesteld. Tussentijds worden ook tijdelijke classificaties bijgehouden op basis van de meest recente data.
- Met name het beoordelen van controverses stelt onze vermogensbeheerder in staat om negatieve gevolgen te identificeren. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een controverser indicator. Onze vermogensbeheerder beoordeelt ESG-gerelateerde incidenten door middel van een raamwerk dat ons in staat stelt incidenten te identificeren en te prioriteren op basis van de ernst, schaal en onomkeerbaarheid ervan, en dat daarnaast de verantwoordelijkheid van het bedrijf en het al dan niet bestaan van een patroon van bedrijfsmatige onregelmatigheden in ogenschouw neemt. In de controverser indicator is ook een verwachting opgenomen over hoe de controverser zich in de komende 12 tot 24 maanden zal ontwikkelen. Zo kijken wij niet alleen naar daadwerkelijke negatieve gevolgen, maar ook naar potentiële negatieve gevolgen.

3. Stoppen, voorkomen of beperken van negatieve gevolgen

- Zoals vastgesteld in het Verantwoord Beleggen beleid kunnen we alleen beleggen in achterblijvers als we verwachten dat we ze kunnen aanzetten tot verbeteringen op duurzaamheid. De portefeuillemanager maakt een beoordeling of het bedrijf voldoende potentie heeft om de duurzaamheidsprestaties te verbeteren. Tegelijkertijd moeten onze beleggers het bedrijf financieel aantrekkelijk genoeg vinden om in te beleggen. Het moet ook in dat opzicht te verantwoorden zijn dat bpfBOUW tijd en moeite steekt in een verbetertraject op duurzaamheid (engagement).
- Voor achterblijvers die voldoende perspectief op verbetering bieden stellen we een engagementplan op. Dit bevat de doelstellingen van de dialoog en verzoeken aan het bedrijf. De doelstellingen zijn, waar relevant, gericht op het stoppen, voorkomen of beperken van negatieve gevolgen. In dit plan wordt ook een tijdslijn vastgesteld.
- Nadat het plan voor een verbetertraject met een bedrijf door het duurzaamheidsteam van onze vermogensbeheerder is goedgekeurd, kan er in het bedrijf worden belegd. We noemen het bedrijf dan niet langer een achterblijver maar een belofte.
- Op deze wijze prioriteren wij overeenkomstig de OESO-richtlijnen bedrijven waarop wij verwachten invloed te kunnen uitoefenen en waarvan wij verwachten dat we negatieve gevolgen kunnen voorkomen of mitigeren. We gaan met deze bedrijven in gesprek om duidelijk te maken welke verbeteringen we willen zien. Het is eventueel mogelijk om punten voor verbetering uit het engagementplan via het stembeleid te escaleren.
- Wanneer we onvoldoende invloed op een organisatie kunnen uitoefenen, proberen we onze invloed te vergroten door samen te werken met andere beleggers of andere stakeholders.
- Wanneer beloften niet voldoende voortgang laten zien en alle escalatiestrategieën zonder resultaat zijn ingezet, zullen we onze beleggingen in het bedrijf op een opportuun moment verkopen.

4. Monitoren van praktische toepassingen en resultaten

- Onze vermogensbeheerder informeert ons over de gebruikte methodes voor de uitvoering van het Verantwoord Beleggen beleid en hoe zij mogelijke en daadwerkelijke negatieve gevolgen identificeert.
- Wij ontvangen in de kwartaalrapportages van onze vermogensbeheerder informatie over de voortgang op de belangrijkste verbetertrajecten. Waar relevant wordt hierbij ook vermeld hoe onze vermogensbeheerder de negatieve gevolgen probeert te voorkomen of verminderen. Jaarlijks ontvangen wij een overzicht van alle bedrijven waarmee verbetertrajecten plaatsvinden. Deze lijst is publiek beschikbaar. Ook staat daarin we over welke thema's er is gesproken.
- Onze vermogensbeheerder registreert het verloop en voortgang van verbetertrajecten in een intern kennismanagementsysteem. De voortgang van de verbetertrajecten wordt periodiek door onze fiduciair manager geëvalueerd. Hierover worden wij jaarlijks geïnformeerd.

- Wij hebben ook toegang tot een dashboard dat ons gedetailleerd inzicht geeft in de voortgang van de verbetertrajecten. Daarnaast kunnen wij bij onze vermogensbeheerder uitgebreidere analyses van individuele bedrijven opvragen.
5. Communiceren over hoe gevolgen zijn aangepakt
- In ons Verslag Verantwoord Beleggen noemen wij voorbeelden van lopende dialogen en verbetertrajecten met bedrijven waarin wij beleggen. Hierin benoemen wij de voortgang, maar ook de escalatiestrategieën die zijn ingezet en voorbeelden van bedrijven die zijn verkocht na een onsuccesvolle dialoog.
 - Wij blijven onze rapportages voortdurend ontwikkelen volgens de due diligence systematiek van de OESO.
6. Zorgen voor herstelmaatregelen of het verlenen van medewerking hieraan
- Het engagementplan bevat doelstellingen en verzoeken gericht op het stoppen, voorkomen of beperken van negatieve gevolgen zoals geïdentificeerd in de beoordeling door onze vermogensbeheerder. Waar mogelijk worden ook doelstellingen en verzoeken in het engagementplan opgenomen die gericht zijn op het nemen van herstelmaatregelen, of het verlenen van medewerking hieraan.

II. Staatsobligaties

1. Integreren van verantwoord beleggen in beleid en managementsystemen
- Wij houden rekening met de eventuele negatieve gevolgen van beleggingen in obligaties van (semi-) overheden en hanteren een uitsluitingsbeleid.
 - Hierover hebben wij afspraken gemaakt met onze vermogensbeheerder. Het uitsluiten van staatsobligaties is een integraal onderdeel van ons Verantwoord Beleggen beleid.
 - Wij sluiten staatsobligaties van landen uit die zijn uitgegeven door overheden waarvoor een VN- of EU wapenembargo van kracht is. Wij definiëren staatsobligaties als obligaties uitgegeven door (lagere) overheden. Tevens sluiten we effecten uitgegeven door overheidsgerelateerde organisaties, en obligaties uitgegeven door bedrijven die volledig staatseigendom zijn van landen op de uitsluitingslijst uit.
2. Identificeren en beoordelen van negatieve gevolgen van beleggingen in de portefeuille
- Wij identificeren risico's voor de samenleving in staatsobligaties van landen waar ernstige mensenrechtenschendingen plaatsvinden, waarover internationaal brede overeenstemming bestaat en waarvoor in EU of VN-verband wapenembargo's zijn opgesteld.
 - Wapenembargo's kunnen het resultaat zijn van een situatie van ernstige en systematische schendingen van mensenrechten, beperkingen van democratie en soevereiniteit of het gebruik van controversiële wapens.
 - Om daadwerkelijke en potentiële negatieve gevolgen voor de samenleving en het milieu te identificeren en beoordelen hanteert onze vermogensbeheerder een systematische aanpak. Hierbij worden data uit meerdere bronnen gebruikt, onder andere algemene ESG-gegevens, data over fysiek klimaatrisico, en data over transitierisico van externe dataproviders.
 - Naast het gebruik van deze data wordt binnen Emerging Markets Debt kwalitatieve overkoepelende informatie over ESG & politiek geïntegreerd in zogenoemde country sheets.
 - Alle ESG-data uit de country sheets wordt in een digitaal Country Dashboard verwerkt. De ESG analyse van elk land wordt hierin inzichtelijk en via het Country Dashboard beschikbaar gemaakt.

-
- De geïntegreerde ESG-indicatoren dragen in combinatie met de macro-economische indicatoren bij aan de beslissing van onze vermogensbeheerder om meer of minder in een land te beleggen. Hiervoor passen we een tweeledige aanpak toe:
 - a) Ontwikkeling van fundamentele indexeringsproduct(en) om ESG-overwegingen rule-based mee te wegen - landen die lager scores op geselecteerde (ESG) indicatoren, krijgen een lager gewicht in de portefeuille.
 - b) Onze vermogensbeheerder heroriënteert kapitaal door te beleggen in gelabelde obligaties/ Sustainable Development Investments (SDI's) die bijdragen aan positieve ontwikkeling. Onze beleggingen in Emerging Markets Private Debt leveren een belangrijke bijdrage aan investeringen in SDI's.

 - 3. Stoppen, voorkomen of beperken van negatieve gevolgen
 - Wij willen niet verbonden zijn aan ernstige schendingen van internationale standaarden en sluiten daarom beleggingen in overheden uit die op de uitsluitingenlijst staan vermeld.
 - Voor staatsobligaties maken wij alleen gebruik van het instrument uitsluiten. In het geval van overheden zien wij slechts beperkte mogelijkheden voor het aanwenden van invloed door middel van engagement om negatieve gevolgen te stoppen, voorkomen of beperken.

 - 4. Monitoren van praktische toepassingen en resultaten
 - Onze vermogensbeheerder screent de portefeuille twee keer per jaar ten opzichte van de laatst beschikbare uitsluitingenlijst.
 - Hierbij maakt zij gebruik van pre-trade compliance checks en reguliere screening van de portefeuille.

 - 5. Communiceren over hoe gevolgen zijn aangepakt
 - Elk half jaar informeert onze vermogensbeheerder ons over veranderingen in de uitsluitingenlijst en de uitvoering van het uitsluitingsbeleid voor staatsobligaties.
 - In de kwartaalrapportages informeert onze vermogensbeheerder ons over de meest belangrijke bevindingen uit de Country Analysis Tool.
 - De uitsluitingenlijst is publiekelijk beschikbaar op de website van bpfBOUW. In het Verslag Verantwoord Beleggen besteden wij ieder jaar aandacht aan het uitsluitingsbeleid voor staatsobligaties.

 - 6. Zorgen voor herstelmaatregelen of het verlenen van medewerking hieraan
 - Aangezien wij voor deze categorie alleen gebruik maken van uitsluiting als instrument, is dit onderdeel hier niet van toepassing.

B. Alternatieve beleggingen - uitgezonderd vastgoed

Alternatieve beleggingen worden doorgaans gedaan in fondsen die belangen nemen in niet-beursgenoteerde bedrijven of die beursgenoteerde bedrijven overnemen (Private Equity). Deze beleggingen kenmerken zich door een groot aandeel van het fonds in het bedrijf. De manager van het fonds heeft vaak ook zitting in de raad van commissarissen van portefeuillebedrijven en er is sprake van directe invloed. Aangezien bpfBOUW in dit soort bedrijven belegt via een fonds, is het primaire instrument voor due diligence volgens de OESO-richtlijnen de selectie en monitoring van managers vooraf. Tijdens een voorbereidende analyse ("due diligence" fase) onderzoekt onze vermogensbeheerder de manier van werken van deze managers, ook op eventuele negatieve gevolgen voor samenleving en milieu. Tot de categorie alternatieve beleggingen behoren ook Hedge Funds. Afhankelijk van de aard en omvang van de belegging, nemen portefeuillemanagers van onze vermogensbeheerder zitting in de adviescommissies van Limited Partners of de besturen van portefeuillebedrijven. Ook voor beleggingen in Hedge Funds geldt dat het primaire instrument voor OESO-due diligence de selectie en monitoring van managers of de belegging is.

1. Integreren van verantwoord beleggen in beleid en managementsystemen

- Voor onze beleggingen zijn Responsible Investment Guidelines (RIG) opgesteld. In deze richtlijnen staan de criteria waaraan investeringsvoorstellen moeten voldoen voordat een belegging kan plaatsvinden. De beleggingsteams van onze vermogensbeheerders analyseren investeringsvoorstellen voorafgaand aan de belegging.
- Een andere voorwaarde aan investeringsvoorstellen is dat ze voldoende duidelijkheid geven en voldoen aan onze eisen voor de manieren waarop negatieve gevolgen door managers worden geïdentificeerd, geprioriteerd, voorkomen en beperkt.
- In de uitvoering van mandaten moeten onderwerpen zoals bescherming van het milieu, mensenrechten, arbeidsrechten en goed bestuur een rol spelen in het beleid en de rapportage van het fonds.
- Het beleggingsproces kent een aantal fasen. Tijdens elk van deze fasen kan de aankoop van een nieuwe belegging worden stopgezet. Deze fasen zijn:
 - 1. Prudent Person Statement (PPS),
 - 2. Analyse van het investeringsvoorstel (due-diligence fase), en;
 - 3. Goedkeuring door het Committee Investment Proposals (CIP).

2. Identificeren en beoordelen van negatieve gevolgen van beleggingen in de portefeuille

- Tijdens de Prudent Person Statement (PPS) fase van het beleggingsproces worden potentiële risico's aan de orde gesteld die gebaseerd zijn op de aard van de belegging en de beschikbare informatie over mogelijke bestaande controverses met negatieve gevolgen.
- Tijdens de due diligence-fase beoordelen we eventuele negatieve gevolgen in meer detail. Hierbij kunnen we gebruik maken van adviseurs met gespecialiseerde kennis.
- Bij de analyse van nieuwe Private Equity managers screenen we de bedrijven in de portefeuille op ESG-gerelateerde risico's op basis van gegevens van een externe dataprovider.
- Daarnaast maakt onze vermogensbeheerder gebruik van een ESG due diligence-vragenlijst, waarin onder andere de vraag is opgenomen of (en zo ja welke) ESG-gerelateerde incidenten zich in de portefeuille hebben voorgedaan.
- Voor nieuwe beleggingen in private equity is goedkeuring van het Committee Investment Proposals (CIP) vereist. Deze goedkeuring omvat ook een beoordeling en goedkeuring van het duurzaamheidsteam van onze vermogensbeheerder met betrekking tot het risico op negatieve gevolgen voor de samenleving en het milieu.

-
- Voor bestaande beleggingen hebben externe managers de verplichting om bij onze vermogensbeheerders melding te maken van significante ESG-incidenten. Ook moeten zij regelmatig updates geven over de genomen maatregelen om het probleem te mitigeren en op te lossen. Onze vermogensbeheerder screent bestaande portefeuillebedrijven bovendien regelmatig op ernstige incidenten op basis van gegevens van een externe dataprovider.
3. Stoppen, voorkomen of beperken van negatieve gevolgen
- Alle nieuwe beleggingen moeten aan specifieke voorwaarden voldoen. Om goedkeuring op een investeringsvoorstel te ontvangen moeten externe fondsmanagers aannemelijk kunnen maken dat zij aan de gestelde voorwaarden van de vermogensbeheerders kunnen voldoen om eventuele negatieve gevolgen voor de samenleving en het milieu te voorkomen en beperken.
 - ESG-specialisten van onze vermogensbeheerders zijn betrokken bij het verlenen van goedkeuring aan nieuwe beleggingen. Hierbij kunnen zij voorwaarden stellen aan externe managers om eventuele negatieve gevolgen voor de samenleving en het milieu te voorkomen en beperken.
 - De voorwaarden zoals opgesteld door de ESG-specialisten van onze vermogensbeheerder zijn verwerkt in de contracten tussen de vermogensbeheerders en de externe managers. Deze voorwaarden bevatten onder andere: regelmatige ESG-rapportages, rapportages over controverses of significante ESG-incidenten bij bedrijven in de portefeuille, en naleving van het uitsluitingsbeleid. Daarnaast kunnen er specifieke voorwaarden worden opgenomen met betrekking tot kwesties die eerder bij de analyses van de investeringsvoorstellen naar voren waren gekomen.
 - Wanneer externe managers melding maken van controverses of significante ESG-incidenten bij bedrijven in de portefeuille zijn zij ook verplicht om periodiek updates te verstrekken over acties die de controverses of significante ESG-incidenten moeten stoppen, voorkomen of beperken.
 - Van externe managers wordt verwacht dat ze transparant zijn over hun beleggingsposities in portefeuillebedrijven, zodat onze vermogensbeheerder de portefeuille effectief kan monitoren.
 - Indien nodig spreken onze vermogensbeheerders met externe managers over specifieke beleggingen binnen fondsen. In het geval van ernstige incidenten die niet voldoende kunnen worden beperkt, kunnen onze vermogensbeheerders een manager vragen uit specifieke beleggingen te stappen, of besluiten in de toekomst niet meer bij deze manager te beleggen.
4. Monitoren van praktische toepassingen en resultaten
- Onze vermogensbeheerders maken gebruik van interne monitoringinstrumenten om de voortgang van externe managers periodiek bij te houden.
 - Alle externe managers worden ieder jaar getoetst, ook op het beheersen van ESG-risico's.
5. Communiceren over hoe gevolgen zijn aangepakt
- Onze vermogensbeheerders rapporteren ieder kwartaal aan ons over ESG-gerelateerde incidenten en over trends en observaties met betrekking tot de opgeloste incidenten.
 - In ons Verslag Verantwoord Beleggen noemen we voorbeelden van lopende dialogen en de voortgang hierop. Ook benoemen we voorbeelden van externe managers waarop actie is ondernomen.
6. Zorgen voor herstelmaatregelen of het verlenen van medewerking hieraan
- Voor individuele gevallen spreken onze vermogensbeheerders met externe managers over het inzetten van herstelmaatregelen.

C. Alternatieve beleggingen (illiquide) - vastgoed

De vastgoedbeleggingen van bpfBOUW zijn verspreid over deelnemingen in vijf Nederlandse vastgoedsectorfondsen en drie gesegregeerde internationale mandaten. Gezamenlijk vormen de fondsen en mandaten de vastgoedportefeuille van bpfBOUW. De uitvoering is uitbesteed aan één gespecialiseerde vastgoedvermogensbeheerder. In drie van de vijf Nederlandse vastgoedfondsen is bpfBOUW meerderheidsaandeelhouder. In de andere twee is bpfBOUW enig aandeelhouder. De internationale mandaten bestaan uit private of beursgenoteerde indirecte vastgoedbeleggingen, waarbij bpfBOUW veelal minderheidsaandeelhouder is. Deze internationale beleggingen worden beheerd door internationale managers. Het primaire instrument voor due diligence volgens de OESO richtlijnen is de selectie en monitoring van deze managers, waarbij tijdens een voorbereidende analyse de manier van werken van deze managers, de relevante ESG risico's en de eventuele negatieve gevolgen van de belegging voor samenleving en milieu, nader wordt onderzocht.

1. Integreren van verantwoord beleggen in beleid en managementsystemen

- In het beleid Verantwoord Beleggen zijn de kaders en randvoorwaarden rondom ESG voor de vastgoedportefeuille vastgelegd.
- De verantwoord beleggen kaders en randvoorwaarden voor de gehele vastgoedportefeuille maken integraal onderdeel uit van het overkoepelende Beleggingsplan vastgoed bpfBOUW dat een horizon van drie jaar kent en jaarlijks wordt opgesteld. Hierin worden zowel ESG risico's als kansen geïdentificeerd en integraal meegenomen in de voorgestelde ontwikkeling van de vastgoedportefeuille.
- Onze vastgoedvermogensbeheerder belegt alleen in vastgoed in landen met transparante vastgoedmarkten.
- In fonds- en mandaatplannen, die jaarlijks worden opgesteld, worden de verantwoord beleggen kaders en randvoorwaarden in de vorm van ESG-investeringscriteria en ESG-doelstellingen per vastgoedbeleggingsproduct verder uitgewerkt voor een periode van drie jaar.
- ESG-criteria worden meegenomen bij alle beleggingsbeslissingen in zowel de acquisitie-, de management- als dispositiefase. Dit geldt voor alle vastgoedbeleggingen, zowel in Nederland als internationaal.
- Aanvullend op ons uitsluitingenbeleid hanteert onze vastgoedvermogensbeheerder voor de gehele vastgoedportefeuille een verder uitgewerkt uitsluitingenbeleid. Dit beleid geeft aan in welke landen en welke type gebouwen niet wordt belegd en aan welke type bedrijven niet wordt verhuurd.

2. Identificeren en beoordelen van negatieve gevolgen van beleggingen in de portefeuille

- Onze vastgoedvermogensbeheerder gebruikt een waardecreatiemodel om inzichtelijk te maken welk financieel, maatschappelijk en menselijk kapitaal ingezet wordt, hoe waarde toegevoegd en onttrokken wordt en wat dat vervolgens voor de maatschappij betekent. Inzicht hierin helpt onze vastgoedvermogensbeheerder om op integrale wijze na te denken over de negatieve gevolgen op zowel de samenleving als het milieu en om vervolgens passend te handelen.
- Om de belangrijkste materiële onderwerpen inzichtelijk te krijgen wordt jaarlijks een materialiteit-analyse uitgevoerd op basis van verwachtingen van stakeholders en de invloed van de vastgoedvermogensbeheerder.
- Daarnaast analyseert onze vastgoedvermogensbeheerder landen waarin wordt belegd op basis van een country risk model, waar ESG-criteria in worden meegenomen.
- Alle nieuwe vastgoedbeleggingen ondergaan een uitgebreid due diligence traject waarbij mogelijke negatieve gevolgen van de betreffende vastgoedbelegging op mens en samenleving worden geïdentificeerd en geprioriteerd. De beoordeling vindt plaats aan de hand van informatie aangeleverd door verkoper of externe manager en door gebruik te maken van openbare informatie en informatie uit onafhankelijke externe benchmarks en internationale standaarden.

- Voor alle nieuwe vastgoedbeleggingen wordt een investeringsvoorstel opgesteld, dat besproken wordt in het Investment Advisory Committee., waarin een ESG specialist zitting heeft en stemgerechtigd is. De geïdentificeerde mogelijke ESG-risico's en (potentiële) ongunstige gevolgen uit het due diligence traject, de vastgestelde ESG-investeringscriteria en bijdrage aan ESG-doelstellingen maken standaard onderdeel uit van het investeringsvoorstel.
- In het risico-rendementsmodel (onderdeel van een investeringsvoorstel) vindt een beoordeling plaats van de ESG-risico's en ongunstige gevolgen.
- Gebouwcertificeringen, energielabels, benchmarks, audits en daadwerkelijk gemeten milieu impact van gebouwen zijn voorbeelden van systemen die onze vastgoedvermogensbeheerder gebruikt bij de identificatie en beoordeling van ESG-risico's en (potentiële) negatieve gevolgen.
- Onze vastgoedvermogensbeheerder dient melding te maken van controversies of significante ESG-incidenten via de incidentenregeling.

3. Stoppen, voorkomen of beperken van negatieve gevolgen

- Met ons eigen uitsluitingenbeleid en die van onze vastgoedvermogensbeheerder voorkomen we het creëren van negatieve gevolgen op zowel samenleving als milieu. Het beleid geeft aan in welke landen, kwetsbare gebieden en type gebouwen niet wordt belegd, aan welke type bedrijven niet wordt verhuurd en met welke partijen of personen geen zaken wordt gedaan. Als meerderheidsaandeelhouder in de Nederlandse vastgoedsectorfondsen kunnen we direct invloed uitoefenen om negatieve gevolgen te stoppen, voorkomen of beperken.
- Bij de niet-beursgenoteerde internationale beleggingen streeft onze vastgoedvermogensbeheerder naar een rol in investering advies commissies van deze beleggingen om namens bpfBOUW invloed uit te oefenen.
- De externe managers van de beursgenoteerde vastgoedbeleggingen gebruiken de gesprekken met het management om duidelijk te maken welke verbeteringen gewenst zijn of oefenen via het stemrecht hun invloed uit.
- ESG specialisten van de vastgoedvermogensbeheerder zijn stemgerechtigd in de Investment Advisory Committees van de vastgoedsectorfondsen en internationale mandaten en kunnen vanuit die rol adviseren over het stoppen, voorkomen of beperken van (potentiële) negatieve gevolgen voor het milieu en de samenleving van nieuwe investeringen.
- Alle nieuwe vastgoedinvesteringen worden met het advies vanuit het Investment Advisory Committee ter goedkeuring voorgelegd aan de directie van de vastgoedvermogensbeheerder. Investeringslimiet overschrijden worden voor advies voorgelegd aan de Fiduciair manager en voor finale goedkeuring aan bpfBOUW. • De voorwaarden en criteria worden verwerkt in contracten met verkopende partij (NL investeringen) en externe managers (Internationale investeringen). Deze voorwaarden bevatten onder andere: transparantie over ESG-prestaties (bijvoorbeeld GRESB deelname), ESG-vereisten voor gebouwen en of bouwplaatsen, regelmatige ESG-rapportages, rapportages over controversies of substantiële ESG-incidenten.
- Middels Verantwoord beleggen beleid, doelstellingen en richtlijnen, zoals die op energie- en CO2-reductie, gebouwcertificeringen, betaalbare huisvesting en veiligheid op bouwplaatsen, maken wij potentiële negatieve gevolgen van de vastgoedportefeuille op milieu en samenleving inzichtelijk en proberen wij deze gevolgen te voorkomen of te beperken.
- In het geval van ernstige ESG-incidenten, die onvoldoende kunnen worden beperkt, kan onze vastgoedvermogensbeheerder besluiten om uit een specifieke belegging te stappen, een externe manager te vragen hieruit te stappen, of besluiten in de toekomst niet meer bij deze manager te beleggen.

4. Monitoren van praktische toepassingen en resultaten

- Onze vastgoedvermogensbeheerder monitort elk kwartaal de voortgang op de realisatie van Verantwoord beleggen doelstellingen en geïdentificeerde negatieve gevolgen voor het milieu en de samenleving.
- Ten behoeve van de monitoring van de voortgang worden (binnen zowel de Nederlandse vastgoedsectorfondsen als de internationale vastgoedbeleggingen) door de vastgoedvermogensbeheerder interne tools en externe benchmarks gebruikt zoals GRESB. Daarmee wordt onafhankelijk en periodiek de voortgang gemeten.
- Jaarlijks worden alle beleggingen en managers door de vastgoedvermogensbeheerder beoordeeld op financiële en ESG-prestaties, ESG-risico's en (potentiële) negatieve gevolgen voor het milieu en de samenleving. Naar aanleiding van deze beoordeling worden eventuele vervolgacties bepaald.

5. Communiceren over hoe gevolgen zijn aangepakt

- Op kwartaalbasis rapporteert onze vastgoedvermogensbeheerder over de voortgang van de uitvoering van het Verantwoord beleggen beleid voor de vastgoedportefeuille. In de kwartaal-rapportages vindt monitoring plaats over het Verantwoord Beleggen beleid en de ESG-gerelateerde afspraken die gemaakt zijn in het Beleggingsplan Vastgoed, de mandaatplannen en de fondsplannen.
- In ons Verantwoord Beleggen Jaarverslag geven we jaarlijks inzicht in de manier waarop we zijn omgegaan met de identificatie, beperking en monitoring van negatieve gevolgen van de vastgoedportefeuille voor het milieu en de samenleving. Op deze manier leggen wij aan onze deelnemers en andere belanghebbenden transparant verantwoording af over ons beleid, aanpak en keuzes.

6. Zorgen voor herstelmaatregelen of het verlenen van medewerking hieraan

- Op een case-by-case basis kijkt onze vastgoedvermogensbeheerder welke stappen genomen moeten worden.